

1902

AVBA

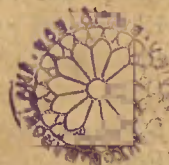
NÚMS. 516

REVISTA + D'ARTS + I + LLETRES

O. ROMEV 1902

MARÇ I ABRIL 1902

30 CÉNTS.

SUMARI

Boires baixes (fragments)..	per	J. M. ^a Roviralta.
Avis.	»	R.
Temptació (del llibre <i>Ofrenes</i>).	»	Ignasi Iglesias.
Ignasi Iglesias (fotografia).		
Retrat de Carlota Rower.	»	O. de Romeu.
Ode.	»	Charlotte Rower.
*	»	R.
La Copa del Rei de Thule (Traducció).	»	Joan Maragall.
Auto-retrat.	»	O. de Romeu.
Prólec á El Capdill.	»	E. Ors.
E. Ors.	»	O. de R.
La cançó del escultor Benlliure.	»	Pijoan.
*	»	O. de R.
El Capdill.	»	E. Ors.
L' Adriá Esquerrá (dibuix).	»	N. H.
Matinal.	»	Angel Montanya.
El Capdill (Música)..	»	Adriá Esquerrá.
*	»	R.
Full d' album.	»	Joan Gendre.
Esther.	»	Alphons Maseras.
En Maseras (dibuix).	»	J. Biosca.
En Xavier Viura (dibuix).	»	S. Junyent.
*	»	Xavier Viura.
* *	»	Pau R. Picasso.
Apunte	»	P. Prat Jabal-li.
Himne de primavera.	»	R. Ruiz López.
Las Malas Pasiones. Pereza.	»	Placit Vidal Rosich.
Terra Mater.	»	J. Ors Rovira.
*	»	Narcis Gili Gay.
* *	»	Xavier Zengotita.
Vengança.	»	Mario Sugrañes.
Notes Intimes..	»	Lluís G. Almerich.
Avant.	»	O. de R.
Nostres agravis.	»	A de Riquer.
*	»	Emanuel Alfonso.
* (dibuix i poesia).	»	O. de Romeu.
Desig triomphant.	»	Eduard Marquina.
Ex-Libris.	»	Ignasi Iglesias.
Cançó del Vell Tomaset.	»	A. M.
El Cor del poble (fragments).	»	Octavi de Romeu.
Bibliografía.	»	G.
Nota.		
De Pintura		
Ecós.		

AVBA

Revista mensual d'Arts i Lletres

BOIRES BAIRES,
PER JOSEP M.ª ROVIRALTA

FRAGMENTS

¡Oh quina cançó mes dolça! El meu cor vibrava amb ella.

Es la cançó del amor. D'un amor de boires i perfums i estrelles.

Potser en un altre lloc ni m'en hauria adonat. Però ara, bo i guaitan el sol de posta semblava que fos cantada de cara al mateix sol.

M' aixecat un crit del cor. I m' ha fet veure qui podia ser el que trobava mos pensaments germans i m' els enviava volcats per l' oreig d' una caiguda de tarde.

I les caigudes de tarde! Flors lentes de tranció, entre la degradació de vostres tintes hi ha la tinta que m' agrada.

Una estranya fosforescència surt de tot i veig lluir les coses amb sa llum propia.

Cap com esguart de posta.

Com un sospireig indecis, com un desvetllement de decaiguda presonera, al sortir la primera estrella solitaria he vibrat amb ella, l' aire tebi me l' ha dut. I al fons d' aquest estany de boires he presentit els palaus que l' empresonaven i ls fatídics guardians que la vigilaven; l' he prevista sola, trista, llunyana en el cant del que ja no espera res, del que ja no creu en res, del que tot li passa. Tampoc jo espero res, tampoc jo crec en res, també tot em

fuig al lluny, per axó ses cançons i les meves son germanes.

Veig el florell infinit de les palides nines dels ulls blaus de ls qu' esperen sempre, i, en aquets ulls que destrien les boires, sospesos somnis d' enamorada boja, petons forjats en ses quietuts i rondes de gentils aimants, perdentse n els horitçons bizantins de cupoles violades.

Hores de tritesses acabladeses, de decaments pesants, d' il-lusions ofegades am cançons de posta, vos sento vibrar totes am l' estrella primera en aquesta cançó de filadora oblidada.

Aquella edat passada, que sonmiava plena de misteris i encantaments, la he trobada aquí; perduda, oblidada del temps en son atrafegat rodar; i a dins d' aquet castell, en ses amples i desgarnides cambres, hi ha quedat reclosa la última princesa presonera.

Em sento voltat de corrandes, de fades que giravolten dient-me coses a l' orella.

De aquêt estany ne veig el fons plé d' ulls iluminosos d' ondines impalpables.

Les boires com cabelleres blanques de dones mes blanques encare, onegen exteses per l' aire i es van a pentinar en les branques altes dels roures retorsats.

¡Oh esperit encantador! Monstre que no t deixes veure però deixas sentir el terror de tes molçudes grapes: vull la princesa.

AVBA

La he somniada rossa.

D' ulls fondos, closos i de mirada llunyana, com les flors d' aquêt jardí.

Les corrandes de gajes i encantades, tot devallant la montanya, me n' han contat l' historia.

¡Quina historia!

Ja no t fan goig les flors que tens pera adornarte, ni els seus perfums, que com invisible incèns d' ànimes, puja a ta cambra i te desvetlla el somni.

Ets bella, presonera.

La teva bellesa l' he presentida desde dalt de la carena.

¿M' esperas, veritat?

¿No t diuen que m' acosto els cants melòdics de les grutes misterioses?

¿Aquêt clavicímbol que deixa entendre sa perfumada harmonía amagat darrera les roses blaves, no t canta que soc aquí? ¿Que he vingut per desencantar-te?

T' he somniat rossa i rossa t vull entre el meus brassos.

Silenci

Estany esmeragdi, m' has robat l' ànima.

Abrassat d' ella i aguantant l' halè, a les nits d' estiu, transparentes i clares vindrèm a veure les estrelles del teu fons, que l cel, com un inmens espill, reflexa. Després abressats fort, rodolarem a baix de tot entre cabelleres verdes qu' esbullarèm al pás com desvetllant somnis de verge; i an el fons del teu palau de cristall i pedrería, en llits de coral-rosa, i mare-perla, passarèm la nit voltats de miosotis.

Les teves ones son espiralines com si invisibles mans eternament tiressin an el teu fons pedres y mes pedres, o com si les estrelles caiguessin desde l

cel a meliades per ajocar-se an el teu sorral de perles.

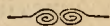
Nèixes de les fonts de l' oblit i tes blavices aigües esborren el passat del que les beu.

Jo vinc a beure-n, que l meu passat vull oblidar-lo.

Es plé d' indecissions i de tristesa.

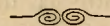
Vull fer-me un present gran entre tes aigües.

¿Em vols fer guardador de ta bellesa?

Avis

Dos pintors barcelonins, tant coneguts pel seu clacicisme com pel seu mancament de recursos, necessiten, am molta necessitat, ocupar les càtedres de *Antic* i *Decoratiu* de la nostra Escola de Belles Arts. I com sía que ls actuals disfrutants no tenen cap ganes de deixar-les, se fa indispensable un *holocausto*.—Recomaném l' assumpte a l' Eugeni Ors, matador del pobre Nonell.—Nostre Senyor li pagarà tant bona obra.—R.

TEMPTACIÓ

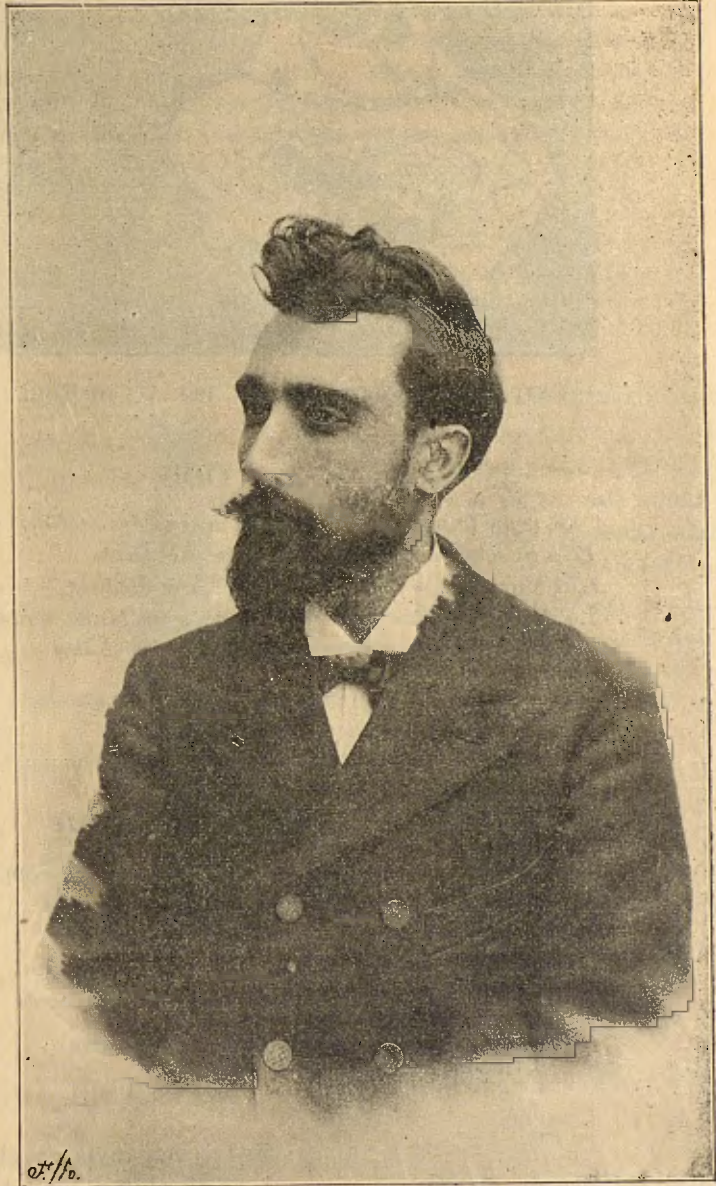
*Mudem, mudem de casa,
Fugim, mare del cor,
que aquí m' emmalalteixo
i em moro poc a poc.
Devant, a l' altre banda,
hi viu un jove ros
amb una noia rosa,
i un nen molt petitó.*

*Jo ls veig per la finestra;
jo ls veig fent-se petons:
s' estimen mes que ls altres...
i son fadrins tots dos.*

*Mudem, mudem de casa,
Cerquem un niu millor,
que aquí passo les hores
mirant pels finestrons*

IGNASI IGLESIAS

(Del llibre *Ofrenes*)

IGNASI IGLESIA S

RETRAT DE CARLOTA ROWER, PER O. DE ROMEU

ODE

*Je veux te mettre, Octave, au dessus des étoiles;
Et à la sombre nuit, les âmes des revenants
Qui tournent les forêts, anxieux, en regardant
La douceur de tes yeux, souriront sous leurs voiles.
Je veux te mettre, Octave, au dessus des étoiles.*

*Je veux te mettre, Octave, au dessus des autels;
Et la foule lointaine des êtres malheureux
Sourira, en regardant comme sourissent tes yeux.
Et chantera pour toi des himnes solennels.
Je veux te mettre, Octave, au dessus des autels.*

*Je veux te mettre, Octave, au milieu de mon cœur.
Mon cœur, mon cœur flétri, te souriant, revivra.
La haine, doucement, ton regard éteindra,
Avec toi mes pensées, la nuit, n'auront pas peur.
Je veux te mettre, Octave, au milieu de mon cœur.*

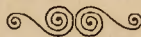
CHARLOTTE ROWER

Frissole, Août 1901

*

No, no hi baixarán els nostres pintors fins a l'Infern de ta perversitat, oh genial Aubrey Beardsley; ni pujarán, oh tú, pintor del *Pauvre Pêcheur*, a

fer-te companyia en el cel sereníssim de lo absolut; ni vindrán tampoc a ton Purgatori, Arnold de les visions misterioses. Als límits están destinats, "ont no podrán pas veurer a Deu."—R.

TRADUCCIO DE GOETHE

LA COPA DEL REI DE THULE

(Inédita)

Una vegada era un rei
 Fidel fins a la mort:
 L'aimia moribonda
 Va dar-li un beire d'or.
 De tant que l'estimava
 No mes bevia en ell
 I cada cop de beure-hi
 Llagrimejava el rei.
 A l' hora de la mort
 Als hereus que tenia
 Feu parts de cuant havia

Més no del beire d'or.
 Després a l'alta sala
 Del vell castell pairal
 Que s sobre l mar, donava
 Un gran convit reial;
 I on tant begut hi havia
 Bevia un glop encar,
 I tot seguit de beure-hi
 Llençava e! beire al mar.

Vegé l caure en les ones
 I enfonzar-se després...
 Els ulls se li aclucaren
 I no begué mai mes.

JOAN MARAGALL.

AUTO-RETRAT

PER O DE ROMEU

Eugen Ori

PRÓLEC A EL CAPDILL

Tant l' Esquerrá com jo, creiem qu' un Chor no es pas una poesia lírica, posada en solfes i cantada per un conjunt de veus; com no es Tragedia un poema dut a les taules.—Pera nosaltres el Chor, com la Tragedia, deu tenir individualitat dramática propia. Lletra, música, cantors, son elements

inseparables en sa integral concepció estética.—Al compondrer *El Capdill* varem tenir-ho ben present. Per xo indispensable es sa lletra pera compondrer sa música, i, sense aquesta, aquella resta per sa banda completament buida de sentit. Un altre factor deviem tenir en compte: els cantants qu' havien d' executar-lo. La nostra composició era destinada al Chor *Catalunya Nova*, que va estrenar-la en la Primavera de 1900.—Recordeu el caràcter d' aquella institució, sos medis artístics, sos procediments dintre de la esfera musical, sa peculiar significació social i política; poseu aquest temperament col·lectiu davant per davant de la idea generadora de *El Capdill*; i la obra s fa tota sola.—Aquella munió de braus cantors, aspirant a un ideal, sumits, com a poble que son, en una semiconsciencia del mateix, pero exalçats per una il·luminació emotiva, que s concreta principalment en la esperança, ha de vibrar forsosament aixís, davant del Home superior, de mirada omnipotent, quina veu sona en els cors am remorejar de campanes i clarins, i en qui endevina el Capdill de la Gesta somniada.—La llevor fecondora entra en el

AVBA

sí de la multitud. Suprema esgarrifança
anuncià l' encarnament.—Aquells ho-
mes resten prenyats de redemció. Pa-
rirán una era nova.—I beneit serà l
fruit de son ventre.

E. ORS.

E. ORS, PER O. DE R.

LA CANÇÓ DEL ESCULTOR BENLLIVRE

(Escrita per En J. Rijoán)

Soc un bon home,
no faig el bé
perque jo mai
no l' he vist fer.
—Ni el mal tampoc
perque no n sé.

Si els models den Sardá sapiguessin
tan dibuix! com en Sardá, dibuxarien
com en Sardá.—O. de R

EL CAPDILL

Lletra d' E. Ors. Música del Mtre. Esquerrá)

Es ell! Es ell!

*Es el Capdill de la somniada Gesta;
Es hermós, fort i noble com un Déu.
Sota son front la redempció germina;
llampega sa mirada omnipotent.*

*Am remor de clarins i de campanes
ressona en nostres cors sa ferma veu,
deixant-hi, com llevar fecondadora,
la esgarrifança d' un sagrat anhel.*

Es ell! Es ell!

EUGENI ORS

L' ADRIÀ ESQUERRÁ, PER N. H.

Adria fuel

MATINAL

*S' han obert a la llum els ulls serens
aixís que l sol ens ha besat el rostre;
i s' han obert els llabis als cants nous
tant bon punt han cantat totes les coses.*

*Qu' es hermós desvetllarse ab la claror!...
Qu' es hermós el florir ab la florida!...
Quan la terra s' adorm per primer cop,
com ens plau inondarnos d' alegria! ..*

*Qu' alegres el viurém el dia nou
qu' hem saludat com una Primavera!...
El Mig dia ens serà de plenitut
i d' esperances noves el Cap-vespre.*

ANGEL MONTANYA

EL CAPDILL

Adagio.

Donors
" II

Ban. m.
Bait m.

es, ell! es ell!

es her mos, fort no-ble com un den; so-ta son

no-ble

la ve sempre gar-mu-no-lam-pe-ga sa mi... va-sol omni-po-

tent

Am-re-mar de ca-mus de-cam-pe-ri-ns

cor-sa fer-me ven den-tant-hi... lle-vo-fer-con-ba-do-a l'en-gar-ris-fang

Am sangrat an-hel. ell! ell!

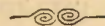
Adria

Rit.

Rit.

*
Segons referències, que considerem dignes de credit, entre les composicions enguany presentades al Consistori dels Jocs Florals seran distinguides am els tres premis ordinaris les següents, molt notables a lo que 's diu: 130. Dedicatoria. De la obra *Mon esparpellament*. Lema: "Record".—199. Cansó de lluita. Lema: "Ser lo que forem—aixó volem—catalans sempre—sempre serem". (F. Thos).—185. Lo camí del Cel. Lema: "¡Ignocencia!!"
També s'indiquen pera els altres

premis i accésits les composicions: 17. Vint anys Lema: "¡Ilusions!"—22. Fulla d'album. Lema: "Flors y violas y romaní".—175 L'Apóstol dels Negres, Sant Pere Claver. Lema: "Fratres mei, etc..."—167 La sembrada (Allegoria). Lema: "La llevor ja n'es sembrada—y un jorn ó altre granará.—23. La fàbrica catalana "Lema: "Lo treball es honra—lo treball es sant" (Clavé).—248. Felicitat (Quàdret). Lema: "La felicitat tan sols se trova en las senzilles costums.—R.

FULL D' ALBUM

A TÚ

*Has vist una claró, a la matinada,
Que s va extenent com camp de llirs pel mon?
Es l' auba, que, espargint la nuvolada,
Vol besar, tremolosa, lo teu front.*

*Has vist l' espai quan sembla que destría
poncells de roses sobre un ample prat?
Es l' aurora, que, heralda d' un nou día,
Vol mirarse en ton rostre immaculat.*

*Has vist un disc de foc que ardent fulgura
Mentres al alt zenit puja imponent?
Es el sol, que, llençant dolls d' hermosura,
Vol confondre am tos ulls sa llum potent.*

*¡L' auba! ¡l' aurora! ¡el sol! Lo cel tot mostra
Que l' atrau ta bellesa com son nort;
Pro á mí, mes que ton front, tos ulls, ton rostre;
Més que ton hermós cos, m' atrau ton cor.*

JOAN GENDRE

ESTHER, PER

ALPHONS MASERAS

Esther tenia els ulls blaus. Cada vegada que venia al nostre taller. en aquell recó misteriós ple de llum i d' amor, ens cor-prenien al meu company i á mi les mirades dolces d' aquells ulls tant blaus. Esther tenia tota la sublimitat del pudor, tota la senzilles de l' ignocencia, tota la candorositat d' una verge, i ens satisfieia am sa curiositat extremada i ens animava am els seus gestos i paraules acompanyades am suavitat per un esguart subtil i penetrant. Cuan es cubria am les daurades túniques deixant veurer, destacantse del seu rostre palit, el coll nu i el pit llanguit, cuan vllncava ls braços llargament nusos i obria els ulls per donar-los-hi la expressió convinguda, cuan s' ageia voluptuosa am aire sobirà i cuan aixecaba al aire mostrand-la am tota sa pulcritut, la flò de la seva cara, el meu amic se la contemplava admirat, captivat i am els ulls sortits i el rostre serio. Ell s' admirava d' aquell capet ros i vapors, d' aquells llavis acaramelats. d' aquelles rialles dolces, rialles de nimfa esbojarrada, pero eren un cap sen-

se idees, uns llavis sense amor, sense caliu d' amor, i unes rialles estúpides, sense solta. El pintor copiava lleugerament el bust, el perfil, la mirada, copiava l cos llanguit i voluptuós alhora i damunt de la tela llisa hi fehia palpitar aquell cos de Venus, aquell pit nihua-dor de les delícies mes cobdiciades, aquells llavis vermells, riallers, qu' ell hauria volgut tenir sota dels seus. Esther, després de l' académica misió somreia igualment, jugava, s' entrectenia i ens entretenia am nimietats propries d' una nena, omplintnos el taller de rialles sense solta. Cuan el meu amic m' ho deia li donava tota la rahó: ¡llástima qu' Esther no tinga més ànima! - I les hores passaven agradablement tranquiles, les hores lliures, de somnolencies i desitjos, de perfums i suavitats de dona hermosa..... i Esther reia, reia sempre, de lleugereses i nimietats, fent escrafalls de tot, fentnos riurer sorollosament a nosaltres que malgrat la vulgaritat de les nostres escenes ens sentiem feliços parlant amb Esther. El seu tipo de verge púdica, els seus gestos acompassats, graves i voluptuosos, tot ens inondava misteriosament d' un desig d' amistat perdurable, cuan observí que l meu

company passava les hores davant d' Esther, serio i cap-ficat, quan observí aquella cambra inundada d' art i sublimitat jo hi sobrava, quan observí qu' el pintor, el meu amic, s' havia enamorat d' Esther. I ella ens somreia com una germana, am aquells llavis de porpra, am aquell rostre de flò esponcellada, am aquells ulls de lynce, que ns deien coses no sabudes, qu' ens contaven rondalles, infantivols vistes en somnis de breçol.

I esdevingué l' enamorament esbojarrat. Jo abandoní per temps les hores de treball en aquell quint pis, i el meu amic, desitjós de fruhí am aquella dona les delícies del amor, la contemplava sol en l' obscuritat de la cambra, se la feia seva am les paraules i am els gestos, la oviraba seriós am una voluptuositat remarcadament golorosa i Esther somreia sense deixars convencer, li ensenyava els llavis plens de petons sense donarni un, li obria els braços sense abraçar-lo, s' ageia ritmicament sense deixarli lloc al seu costat, i l' artista, delirant, es consumia de no convencer an aquella ànima petita tancada dintre d' aquell caparró ros i vaporosament guarnit de flòs. es consumia de no petonejar aquells llavis, de no estrenyer fortament contra el seu aquell cos feble de lliri vincyadiç. I Esther i el meu amic jugaven am els ulls i am els braços i am els cossos, i els gestos silenciosos prenién un aire de luxuria ardenta i els ulls del artista s' encenian grossament á la contemplació d' aquell cos d' anguila que nuament serpeijava per ser retratat am ma d' habil pintor. I Esther, es vestia i es despullava davant d' ell sense enrogirse, i pudorosa el convidava á reproduhir posicions estètiques i voluptuoses, acadèmiques posicions qu' ell copiava frenetic, la vista ficsa, els llavis secs, la boca closa, el rostre serio, els nirvis exitats, mentres Esther, silenciosa, desfullant flòs girava vagament la vista per tot el taller, i al topar fit á fit am els ulls del pintor deixava anar un somriurer llastimós com de verge ignocenta, i al despedirsén, recullint am suavitat el vestit li ficava els ulls blaus en els d' ell, li apro-

pava els llavis an els seus, i li estrenyia fortament la ma fins l' arreuerer. fent brincar son cos lleuger per la llarga escala qu' el meu amic no deixava de vigilar, mentres am passos febles Esther la devellava. I dalt d' aquell quint pis l' artista transcurria les nits en clar, la vista en l' infinit, el cap entre les mans, el cotze en el genoll, damunt de l' otomana ont encare s' hi sentia la farum de dona del cos d' Esther. I Esther no s deixava vencer mai, el seu riurer era l' escusa del seu pudor, mentres el pintor bojament pensava i delirava per estrenyer aquell cos d' anguila que serpeijant suaument el feia tentar am el cos i am l' ànima.

Un jorn, una nit d' hivern, mentres el vent brunzia fortament per les teulades, Esther i el pintor estavan en el taller, sols, ell pensatiu, ella riallera. —¿Qué penses? digué Esther am sa veu argentina No res-feu ell bruscamment, i un llarc silenci inondá l' estancia ont un llum tremolava aleteijant, llepant am sa claror debil el rostre hermós de la model. Ell, recolzat, se lamirava ardentament, com sempre, i ella, no feia cas d' aquell no res, d' aquelles paraules que tancaven un enigma tragic. L' artista pensava i am moltes coses pensava; el desig de tenir el cos d' Esther junt am el seu, l' idea de estrenyer am els seus braços forts el pit d' ella el tenia dominat. ¿pero com lo-grarho?—Cada dia estem sols, es deia, cada dia estem sols i ella, alegre, riallera, nua, tota nua, em mostra sa temptadora carn i no m' en fa ofrena... i jo la tinc frec á frec i la contemplo i absórc el seu perfum... ¿i no la posseixo!...—I l' idea de la seducció, de la força, el va dominar... Mentres Esther, acostumada als ratos de silenci com als de soroll, seguia academicament postrada, sense meditar les ultimes paraules del seu pintor, mentres Esther, la dels ulls blaus seguia somrient, silenciosa com una estatua, blanca com un glop de llet, perfecte d' una perfecció helénica, sense pensar, la vista vaga, les mans en l' aire, el cabell ondulant sobre del pit, tot ella impassible i inconscienta de la meditació del pintor, ¿com tempestejavan les

idees dintre el cervell del jove artista, quina maror en la sev' ànima, quin bullir les seves sancs, quin tremolor, quin deliri en els seus nirvis! .. Mentre en l' ànima casta de la model hi regnava una pau perfecta, silenciosa. una calma de mar tranquil·la un insomni de vanitat. un pensament estupit de dona, mentre el cos de llet d' Esther, s' ageia am modals aristocratices, allargant ritmicament els braços i cames, pantejant el pit, i les flòs de les seves mans desfullant altres flòs de perfums exitants i deliciosos. L' artista no havia pronunciat una paraula mes, aquell no res era la negació complerta de tot lo que li passava, i aquelles paraules dites sense calcular, sense pensar, va creure que les havia dit am la justesa requirida, i abandonant el treball que no necessitava, obrant instintivament, es contemplà estatic a Esther i li digué la paraula per ell santa, la paraula lacònica i profunda, l' horrosa paraula que maí havia pensat en dir i apropantse á la model li feu ademán de que s deixés besar els llavis. I Esther tingué per tota contesta no mes que un somriurer d' indiferencia i senyalament coqueta feu gesto de vestir-se i retirar-se, tota ella silenciosa, muda, pero no absorta, cuan el pintor, subjectant-la fortament la va estrenyer am deliri i li va omplir la cara de petons ardents .. Llavors, ella, al veures presa i ultratjada no atiná res am el seu cap vaporós, fen estremiments per deslligarse i am el cos nu saceijá cames i cos contra l cos d' ell que s' estremia també al contacte de les carns nues, mentre xisclava horrosament, am udols de fera engabiada, xisclava i plorava am unes llágrimes llargues que li regavan les carns, cuan al pintor, compadit, benefactor, atonit, admirat, que l' havia deixat anar de sopte després d' haverla besat be, li rodolaren galtes avall dues llagrimas de desconsol. I al poc, Esther, sens dir paraula, atravessá tota el·leganta el taller i desvallá l' escala llargament, cuan al ser en el carrer tortuos i fosc de la ciutat digué am un somriurer d' espant: ¡S' ha enamorat vaia una ximpleria!... adeu, no m veurás mes!... —I am els seus passos petits atravessá

la ciutat que dormia calmosamet com si fos morta.

El pintor quedá estatic, petrificat, acobardit devant de aquells actes, tenia l posat pensatiu i no pensava, semblava que plorés i rabiava, els cabells encrespats, els ulls sortits, am posició escuálida, de delirant. Oia l'udolar del vent i sentia encare bronzir en sas orellas els penetrants xiscles d' Esther qu' havian inundat l' estreta sala am un soroll vibrant com de clamor que s' ofega .. el pintor podia estar am tranquil·litat, no mes l' havia besada..! havia abraçat el seu cos pero no am plaher i voluntat sino am pena i á la força, i aquells petons bestials, no havien sigut contestats, aquell abraç havia sigut rebutjat I el pintor es sumergí en un sanglot profund, immens, quand soptadament, am un rapte d' alucinació, aclamant el nom de la model, aquest nom armoniós de reina bíblica. aquest nom sant i immens per ell, raptadament obrint un calaix del sa pupitre, i després d' un silenci de profund misteri i meditabonda quietut, descarregá en el seu front ample omplert vaporosament de cabells esbullats, el revolver butxí de sa existencia. I el soroll del tret ressoná estrepitosament pel taller igual qu' els xiscles d' Esther, de l'hermosa Esther de cos d' anguila, caient el cadavre del amic ran meteix del retrat de la model dels ulls blaus, mentre el front sagnant del pintor lluhia a la sinistre claror del llum que llepava el taller am flamarades de vori.

EN MASERAS, PER J. BIOSCA

EN XAVIER VIURA, PER S. JUNYENT

* *

*Del hort fins a la cambra mortuoria
puja l' encens dels tarongers d' Estiu
i els quatre ciris lluminant a gloria
aclareixen el rostre que somriu.*

*Tota blanca la monja amortallada
dorm en un son mortal corprenedor
sa dolça boca tendrament badada
sembla qu' acaba de besà l Senyor.*

*El crucifix brilleja com l' evori
en les mans blanques i al capçal del llit;
i en l' espai blanc de l' ample dormitori
la flaire de l' encens hi ha trascendit.*

*Llorers i roses han guarnit l' Imatge
ahont somriu la llantia funeral;
i totes les aromes del boscatge
vibren voltant les flors del sant capçal.*

*El murmuri del rís de les germanes
s' estén lleument com un batèc d' aucells
i les festoses i vibrants campanes
fan esbandir arreu sos tocs novells.*

*Una nova i estranya Primavera
al voltant de la morta hi há esclatat.
Devant d' aquella mort tan riallera
la vida mes sublim s' ha esbadellat.*

XAVIER VIURA

Picasso

Apunte, per PAU R. PICASSO

HIMNE DE PRIMAVERA

*Les pulcres neus de l'hivernada,
S' han fós als raigs benignes del nou sol,
I un somriís de bonança benhaurada,
Ha devallat del cel am tendre vol.*

*S' han fós les neus al bes de nova vida.
Els cels han devingut blaus i serens,
I la terra com mare amorosida,
Ha fet neixe en son cor nova florida,
Qu' ha omplert el mon de càntics i d' encens.*

*Les aus han enlairat noves complantes,
Tot fent llurs nius d' amor;
En els jardins s' han adreçat les plantes,
De fulles verdejantes;
Les ponzelles flairoses i arrogantes,
S' han badat al copsár tanta claror.*

*Els rierols, angulejant pels boscos,
S' han desfét am sospirs,
I s' han perdut despres am sorolls foscós,
Com l' aleteig dolçíssim dels zefírs.*

*Se mou la sava tota xardorosa
I les flors se feconden pels jardins.....
Cantem, com canten am veu harmoniosa,
Les flors al revrer els sospirs divíns.*

LAS MALAS PASIONES

PEREZA

*«¡Hermoso es ese lecho
con cuidado mullido,
que siempre cariñoso nos espera!
¡Hermoso es ese cielo,
que admiramos tan limpio
en las horas de dulce somnolencia!*

*Ni un ligero murmullo:
las hojas no se mueven;
el mundo entero plácido reposa.
El sol sigue su curso,
mientras la tierra duerme
con el sueño impasible de la roca.*

*Ni un himno de alegría
sale de nuestros labios
que al santo Dios de las alturas hable;
ya nada nos contrista,
porque sólo alabamos
el reposo continuo y enervante.»*

*Así cantan los hombres,
en tanto que caminan
arrastrándose en marcha torpe y lenta.
Y lucen nuevos soles,
y al ver pasar la vida,
se abrazan fuertemente á la pereza.*

*Seguid, seguid tendidos
y que nadie interrumpa
vuestro profundo y prolongado sueño;
dormid siglos y siglos.
No preocuparos nunca
del que piensa en la marcha del progreso.*

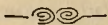
*Es una tontería
vivir siempre entre afanes
para que otro recoja siempre la cosecha.
La humanidad delira
al querer, arrogante,
despertar de su dulce somnolencia.*

*No abandonéis el lecho:
que el constante reposo
la hermosa dicha de los hombres labra.
Despreciad á los necios,
que en trabajo de locos
por reformar la humanidad se afanan*

*Que nada os preocupe:
vosotros sois gigantes
y nosotros raquiticos enanos.
Despreciad al que luce.*

*¿Quién puede con los grandes,
aunque al sueño se encuentren entregados?
Mas no olvidéis, señores,
á aquel David pequeño
que al gigante Goliat dejó vencido.
Mañana no os asombre
que los locos y necios
os hagan despertar estromecidos.*

R. RUÍZ LÓPEZ

TERRA MATER

*Himnes d' Amor, harmoniseu els aires!
Fora la rencor baixa que restreja!...
Jo vull sentirme digne,
Per celebrar les glories de la Terra.*

*

*Oh, Terra! pit saciador de mare,
on beu amorosida tota especie;
breçol gegant que n un moment que corra
l' Humanitat s' hi brega.*

*Del llangardaix que arrapa
a l' àliga que creuha l' alta esfera,
tot se belluga al bat de la teva ànima
i tot coneix el fi de ta grandesa.*

*

*Per tú no més, oh Mare, al vení l dia
esclatà en flor la mes humil poncella;
en tú l' afadigat cerca l coratge
i en tu reviu el geni del Poeta.*

*

*Oh Terra, Mare Terra! d' hora en hora
l' Humanitat avança en sa carrera,
augmenta més i mes impetuosa
i tú abastant pel tot, feconda sempre.*

*Donantli ls teus secrets de nova vida,
al Home l' has fet font de sabiesa.
Mercés á ta alenada fructidora,
en el cervell va germinant l' Idea.*

*

*Oh Terra, franca Terra! jo vull darte
cañons de meravella,
perque aniuhi en els cors l' Amor benigne
que á tota criatura farà excelsa.*

*Jo vull que s beneheixi la teva obra,
que es per tothom i es l' obra mes superba.
Quant abatut desfalleixi en la tasca,
vindré a ajuntarme en tú en la pau eterna*

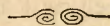
PLACIT VIDAL ROSICH

*
* * *

PER J. ORS ROVIRA

La poesia moderna te aixó de caracteristic: que sembla qu' entre l' escriptor i el llegidor s' entauli una lluita, una mena de torneig, procurant el primer la sugestió i el segón resistint-la. Mentres l' artista s' esforça en comunicar la emoció que previament ha tingut, realisant aixis la obra artistica, el llegidor sembla que vulgui revoltar-se contra la tirania del artista. I es que el llegidor modern, comparat am l' antic, te una cultura molt mes intensa i extensa, ha rebut una infinitat de sensacions diverses, i la seva sensibilitat se troba en cert modo gastada, refinada, impropria pera emocions grolleres, conmovent-se sols a emocions delicadíssimes i de gran intensitat. Avans era posible fer versos d' una manera artificiosa, sense sentir-los fortament l' artista, aprofitant la bona fe del llegidor. L' artista li manava creurer, per exemple, qu' una cosa era blanca i el llegidor, que ja naturalment tenia la idea de blancor, obeía docilment i s' auto-sugestionava fins a conmourer-se am aquesta idea. El llegidor modern no es tan dócil, no obéix facilment, necessita que se l' imposi la emoció gaire be contra la voluntat seva, i pera aixó es precis que l' artista hagi tingut la emoció ben fonda, i sapiga expresar-la, comunicar-la, traduir-la en medis d' expressió. Molts artistes hi ha que sentent fondament, mes expresant-se defectuosament no arriuen a fer-se compondrer. I també, moltes vegades, el cervell del llegidor, per insuficiencia, per un diferent modo d' esser no pot vibrar al unison am el cervell de l' artista. I la explicació es ben senzilla. Feu vibrar al devant d' un nombrós auditori les notes mes agudes, i veureu que mentres unes persones, les de

orelles mes refinades, mes educades musicalment, percebeixen les notes i fins pateixen físicament á la llur estridencia, altres ne son insensibles i vos assegurarán que no han pas sentit música de cap mena. I els versos moderns son notes de vibració rapidissima, de matços tot just perceptibles, i am ells podem repetir aquell curios experiment d' acústica física. Mentras pera unes persones tindrán una significació aguda i penetrant, mentres hi haurá qui, a la llur estridencia, patirà realment, altres ne serán insensibles i sincerament vos dirán també que no han pas sentit música de cap mena.

VENJANÇA,

PER NARCIS GILI GAY

Leopold era immensament bó.

Leopold era hermós ab tota la hermosura mascle d' un donzell de vint anys. El seu cap era rublert de cabells ondosos i fins que li queien ceremoniosament demunt l' espatlla. Els seus braços eran divinament tornejats i plens

AVBA

de vida. Els seus ulls eran serens com dia blanc d' Estiu.

Leopold era poeta. I ls seus versos els endreçaba a una donzella que lluny d' ell vivia, á una hermosa primpcessa de mirada trista i de rostre de cera, á una primpcessa possehidora de mils hisendas.

I la primpcessa era estimada per un vell rei amo de moltes viles i molts pobles.

Mes ella rebutjaba al sobirá, home xacrós i vell, de rostre magre i cabells embullats. I ben trista somniaba en mig dels rics salons ab un altre home jove i hermós com bell i jove era Leopold, son ignorat pretendent.

I ls tapisos que penjaven de les parets daurades, eran tristos, talment semblavan morir-se lentament anyorant llum i vida.

I malgrat el vell rei estimar á n' ella, á la hermosa primpcessa no era mai correspost.

Un jorn passá Leopold prop del sumptuós palau de la primpcessa mentre ella passejaba pel jardí, i habent-li agradat molt al véurel tant hermós, va cridar-lo...

I la porta va obrirse i ell va entrar plé d' emoció al veurers tant aprop de la donzella per tant temps anyorada.

I a la poca estona d' esser Leopold allí va trucá l rei á la feixuga portaleda i ls patjes van impedir que entrés.

I llavors el vell rei l' home de rostre magre i cabells embullats va enrogir-se de rostre i va llessá una maledicció... i va riure ab una rialla sinistre.

I la hermosa primpcessa contá ls seus somnis á Leopold tot passejantse pels salons plens de prehuats tapisos.

I ell també va contar-li l seu amor; va descloure ls seus llavis i una estropha plena d' amor sortí de sa boca.

I ls moribonds tapisos plens de pols i vellesa, tristos com cap-vespre

d' Hivern s' anaban alegrant á cada mot que l poeta deia.

Leopold i la primpcessa s' abraassen, jurant amar-se fins á la mort.

Mes el rei plé de gelos, va riure fortament i va plorá en silenci al saber que sa primpcessa, bella com capoll mig badat gaudiria aquella nit mateixa ab un altre home jove i hermós.

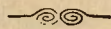
I va jurá venjarse.

I la venjança tingué lloc la segona nit d' estar plegats Leopold i la primpcessa.

La mort fou dolça, plena de misteri; els argentats brassos plens de prehuats perfúms que embaumaben la cambra en que dormien els ditjosos aimants, eran curulls d' una metzina extranya i dolça que una má invisible va llessar-hi.

I l' endemá al matí, el primer raig de Sol va topar ab els palits rostres d' ell i d' ella que jeien fortament abraçats; tencats els ulls; la boca un xic oberta...

I ls tapisos tornaren á entristir-se.

NOTES INTIMES

PER XAVIER ZENGOTITA

Era una tarde d' istiu; una d' aquelles tardes xardoroses que portan mandra al cos i somnis a l' ánima.

Tu estaves hermosament recolzada en un dels dos sillons de l' ample sala, jo estava sentat al teu davant entrete-nint al teu germá, aquell angelet de cabells rossos, qu' enjogassat ab mi no s' adonava dels esguards plens de foc

que ls nostres ulls se dirigien, i nosaltres refiats de sa ignocència santa ens miràrem fixament llarga estona i nostres ànimes s'ompliren d'una joia sublim, d'una joia tota silenci...

Totes les hores d'amor, totes les alegries i totes les emocions anaven passant mudes per davant dels nostres ulls ab esgarrifances silencioses.

—Estigues Rafelet—vas dir de prompte al teu germà endevinantse en tú un posat gelós.

—Vui el clavell—va dir el teu germà mig rient i provant de pendremel. —Mira, si me l dones te daré una marguerida. ¿Vols?

¿I que te més? vas dir tú com estranyada de la proposició que m feia l teu germà.—Digues, que te més un clavell, qu' un altre flor?

—Prou que ho sé que li agraden més les marguerides que ls clavells, —va dir en Rafelet anantne á arrencar una del *bouquet* que hi havia assobre la taula. No veus tú que te n dius de Marguerida? Té, té va dirme en Rafelet girantse cap á mí i donantme la flor,—guardala força.

I jo sens adornarme del que feia vaig agafar la flor é inconscientment la vaig portar á n' els meus llavis.

—Mira ¿veus?—digué n Rafelet mirantse á tú—veus com li agraden molt les marguerides?... I tú vas abaixar ta hermosa testa i una ténue vermellor te pujá al rostre...

Ha passat molt temps i avui encare guardo aquella flor, es tota seca i sens color, la guardo cuidadosament, doncs ella va ser la declaració inconscient del nostre amor immens.

Sí; me n recordo bé, era una d' aquelles tardes xardoroses que porten mandra al cos i somnis á l' ànima...

Barcelona 13 Març de 1902.

AVANT,

PER MARIO SUGRAÑES

Al amic i poeta Anton Isarn.

Les flors mes flairoses son les que neixen amagades enmig de les frondoses boscuries, son aquelles que mai ningú les ha marcit amb el calor de les mans, les que mai ningú ls hi ha robat l' aroma tot d' una flairada ni mai han sigut vistes si-no pels papellons de porpra i d' or, puig son breçol no es pas vora ls camins si-nó dins l' aubaga clotada o al cimall de la montanya abrupte, ont les petjades dels homes no hi han deixat llur rostre protá ni han anidat les insanes alenades de la vida ficticia, de la vida miserable de les ciutats podrides de convencionalismes i replenes de mires egoistes que ofeguen dins llur bruticia llotosa tota idea gran del que no vol enfangarse am l' ignominia dels cacics inflats de materia putrefacte que s' arrossegan am diferents formes com s' arrosseguen els serpens verinosos pels horts dels monjos.

Com aquelles flors sou vos. Lluny del poble en plena Natura vivint la vida á il-lusions pures i verges, encar, puig no han sigut desvanescudes pel baix corruptor qu' exalen els realismes corcats d' una generació plena dels vicis propis de la decadencia.

Que be deveu estarhi vos, d' anima gran i sentiments nobles en mig de la Mare-eterna, la mare que mai us explotará pera gaudirse de vostre treball.

Ací dalt, aniarán la terra del suor vostre porque us dongui supsistencia i vitalitat, en les hores que l Sol omplena de llum l' espai immens, i cantant himnes a natura, en les hores que sobren al vostre descans. Quan s' ha d' admirar al home que hermo-seja l treball i canta la Natura.

I vos flor bosquetana senzilla i flairosa, crescuda amb un ambient saturat

AVBA

de vida i ple de l'aire oxigenat que aixampla ls pulmons, que torneu a cantar la vida després d'haver duptat algun temps de sa banesa, canteula fort are que sou en bon terror, canteula que l'entusiasme del vostre cant us enrobustirà l'esperit i us alentará a prosseguir la lluita de la vida.

Desde ací dalt a la montanya heu entrevist confoses amb el gris de la boira que al pla s'ajaça, siluetes fantastiques, símbols d'humanes miseries

i haven pressentit les baixeses rastres de les animes esquifides, les migrades lluites dels vanitosos i de la genteta esclava de l'orgull.

Ditxós vos que sou lluny de tanta podridura i que encar no ha arribat a empestar l'aire que respireu.

Guardeusen com de la tempesta.

Canteu, canteu, la vida poeta de la terra nascut am bona raça enfortit pels bons aires i fecondat pels eternalment sublimes espectacles de la gran Natura.

NOSTRES AGRAVIS

A Ramón Suriñach Senties:

*Ahí amistosament nos separarem
creient-nos mutuament agraviats...
Jo sé qu'ella m'estima i jo l'estimo,
mes cap vol perdonar.*

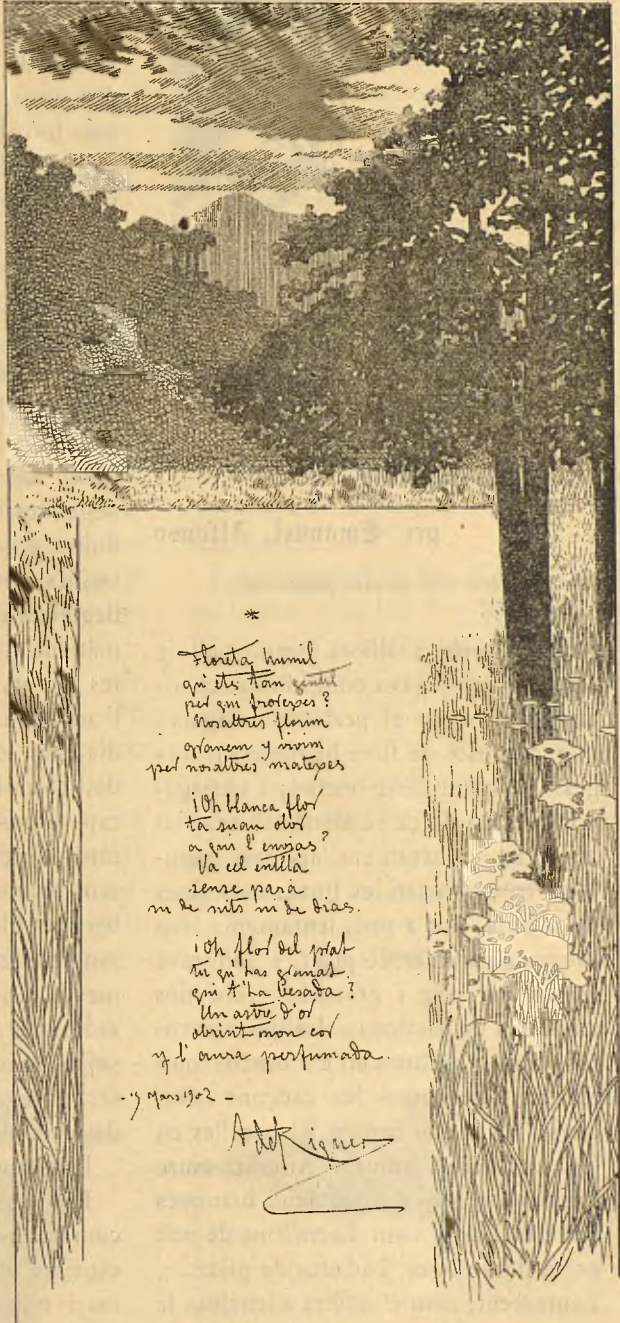
*Ella está convençuda que al dexarme
l'anyorança anirà secant-li l'cor.
Jo sé que al veurem sol i senti l'tedi
estic ferit de mort.*

*Més... que hi fa que morim, si els dos alóra
tindrem nostre amor propi satisfet ..
si al senti en nostres ulls brotar les llàgrimes
axugant-les, riurém nerviosament!*

LLUÍS G. ALMERICH

*
En el Liliput artistic barceloní es fa personalitat pecat imperdonable.— ¡Ai del qui s'atreveixi a tenir-ne! Se veurá obligat á entaular una lluita en la que l'espera fatalment el paper de vençut.—Si algú ha escapat á la llei general, ha d'agrair-ho á causes especialíssimes. En Rusiñol, per exemple, sí, am tot i sa genial personalitat, ha lograt imposar-se, ho deu á la felicitat reunita en ell dels dos caràcters de literat i pintor... i als *cumquibus* Sense aixó: ¿qué faria á hores de are? Lo que deu fer segurament un escriptor notable, al qui personalment no conec mes al qui admiro com un dels mes

veritables artistes de Catalunya. Parlo den Joaquim Ruirá. Per lo poc que jo havia llegit d'ell el tenia com á literat de gran talent, n'esperava obres fortes i hermoses i l'colocava en lloc d'honor entre ls prosistes de Catalunya. El malaguanyat Soler i Miquel, am sa il·luminada elevació crítica li va dedicar un estudi... Avui... ¿es viu ó mort?...—Ningú n parla—Ningú 'l coneix.—Critics intel·ligentíssims, de cultura i anomenada, m'han confesat ingenuament qu'ignoraven sa existencia.—Es natural. ¿Com distingir l'harmonios cant que discretament ressa una ánima delicada, entre tanta cri-doria?—O. de R.

*

Florista humil
 qui ois tiam gentes
 ped qui proteges?
 Noaltris florum
 opiamen y mrim
 ped noaltris materes

i Oh blanca flor
 ta suan oior?
 a qui t' enjas?
 Va cel oilla
 sense para
 m de nris ni de dias.

i Oh flor del prat
 tu qui has gimat.
 qui t' ha besada?
 Un astre d'ol
 obrint mon col
 y l' aura perfumada.

- y passior -

Adrià Rigues

Desig triumphant,

per Emanuel Alfonso

(Estudi pera una sonata passional)

Un amorós i alhora hermós desig sensual li ubriagava com ubriaguen als esperits exelses el perfums enlligats i mig-confosos de flors blanques i roigues. I aquest desig estrany i ubriagador que am do'ça i cadenciosa suavitat atreu inconscientment als sers innobles, com atreuen les fortes coloraines als infants, poc a poc, lentament, com caure de paraules de plaer, s' infiltrava en son cor, roig i grandíols i vuid fins aleshores de passionals desitjos amorros, com s' infiltraven en els boscos ombrívols i verdossos les cançons eròtiques i toves que canten les parelles en les nits, quan somriu Afrodita enire l ramatje ensenyant ses dents blanques entre ls llavis, com borrallons de neu entre flors roiges, badades de plaer.... Lentament, com s' infiltra silenciosa la mort en els sans cossos, l' amor en el seu cor roig i grandíols, s' anava introduint, ubriagant-li am sos silencis llars plens d' harmonía, que com els de les selves i forestes, atreien fortament

lluïnt sa gran Bellesa melodiosa, perfecta i divinal L' eroticisme anava prossehint aquest cor verge poc a poc, com els infants van possehint la llengua de sos pares, i lentament com desvetllar de son reparador de cansades disbauxes, s' engrandía l desig fent-se mes fort, fent-se mes refinat i mes sensual. I cada sol la desitjava mes, i mes volía estrenyer en sos brassos son cos bell, cobert per blanca pell, plena de suaus matissos com sinfonía harmónica de tons. Cada sol la desitjava mes, am mes amor i am mes sensualitat i mes volía estrenyir-la amorós sota son pit hermós, ple de fortesa com els pits heroics dels homes forts de passades centuries, dels milenaris temps plens de llegendes i aventures, de fantástiques lluites populars i de crudels combats trágics i roijos, de porpurines gestes llegundaries i de sagrades guerres poemátiques... La desitjava sempre, a totes hores, am les clarors novelles de l' aubada i am el triomf aurífic del Migdia, am les remors cansades de la tarde, i am les enceses llums dels llars cap-vespres... La desitjava sempre; a totes hores volía estrenyer entre ls seus braços forts son cos esplendit cobert per blanca pell i volía gaudir de la sang mes bullenta de ses venes, de ses mes luxurioses abrasades i de ses besades mes ardentes... I lentament la desitjava mes, i mes l' aimava, pensant en ses mosegades mes sensuales, i en sos desmais mes dolços i mes llars...

El temps seguí passant..

Las paus plenes de serietat i sensatesa com sacerdots antics, esporuguides pels espais s' allunyaren cercant ánimes pures i tranquiles ont jeure i reposar, cercant animes pures i tranquiles com els estanys calmosos dels jardins carregats d' anys i temps, i silenciosos. . Un gran silenci dominava per tot, com per la nit dominen les negrors

i les tristeses en els aires, i tot tranquil somniava en futures delícies, protegit per aquell silenci esplendorós i harmònic, com oració interior d'ànima blanca.

El temps seguí passant...

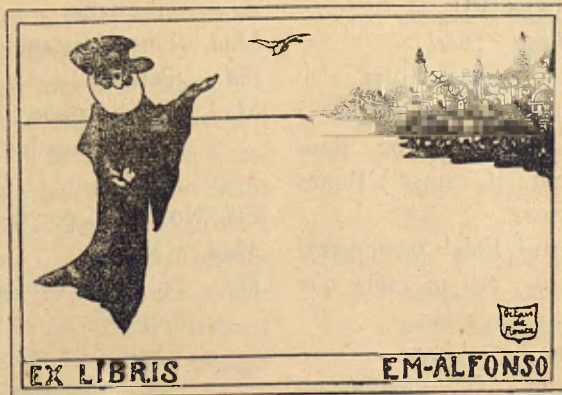
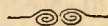
.... I ella era blanca am la claror mística dels ciris; la seva boca, com ferida sagnanta lluía porpurina entre les galtes lleugerament rosades, com la neu en les hores de posta novembrals. Sos cabells la feian de mantell, cobrint son clatell blanc i esporuguit am sa immensa riquesa d'or i sol. I son cos era blanc i ple de suaus matisos com el mar a trenc d'auba, i era esbelt i alt com les ombres de fades misterioses... I mentrestant el temps seguí passant am lentitut, com els pobres pels pobles ignorats, cuan arriba la nit am sos misteris.

.... I cada sol la desitjava mes, adorant mes les corbes de son cos i els seus esguards brillants i plens de flama, volgüent tenir-la sempre entre sos braços, i abraçar-la mil cops, pera possehir-la enterament i sempre, pera gaudir d'aquella pell tan blanca i harmoniosa fins que s'avingués groga i antirítmica.

El temps seguí passant, i tot passant arribà el sagrat jorn en que les hores deixaren de passar, esporuguides de la encessa porpra, que com immens incendi en fosca nit, s'aixecaba radiant plena de llum i força, i majestuosa com sitial de rei, entre els sitals dels nobles i senyors... La carn triomfà a la fi; entre sos braços forts i plens de nirvis, ell estranyí la carn blanca i hermosa de s'aimada que mig-rient alegre i voluptosa li ofería son cos i la sang mes bullenta de ses venes, ses abrasades mes lascives i ses besades mes ardentes... Envolcallat de porpra i de desig, ell la posehí, i boi bessantla els llavis i les galtes, el pit i el suau front, gaudi de ses mosegades mes sensuals, i de sos desmais mes dolços i mes llargs....

I en l'horitzó llunyà, ple de nuvols cendrosos, com les llars apagades calcaven les paus esporuguides, cercant espais tranquils i reposats com els vells elefants dels grocs deserts, ont reposar y dormir, mentres el serpent sant i eternal mossegava la poma milenaria, plé son front de Victoria i Magestat.

Març 1902.

AVBA

CANÇO DEL VELL TOMASET

(D' EL LLOP PASTOR)

*¡Menja que menja boca de fusta!
¡Menja que menja—menja per mi!
¡Cau sobre l cànem, braç sense pensa!
¡Trenca les fibres, ma de butxí!
Menja que menja, boca de fusta,
¡No tinguis cor!
¡Que tot el cànem, esgranat, vessi
com un riu d' or!*

*¡Clava que clava, boca de fusta!
¡Clava que clava tes dents de llop!
Tot lo que am calma lo temps faria
bestia sense ànima, fes-ho d' un cop.
¡Clava que clava tes ungles negres
en mig del cor,
i, sang calenta, que s vessi l cànem
com un riu d' or!*

*¡Menja que menja, clava que clava,
talla que talla, ma de butxí!
—La vida es curta: no tinc paciència.
¡Mall implacable mou-te per mi;
vui tot el cànem de tots els camps
per mi tot sol!
¡Vessa que vessa boca de fusta
cànen i cànem com un riu d' or!*

EDUARD MARQUINA.

EL COR DEL POBLE
DE L' IGNASI IGLESIAS
FRAGMENTS DE L' ACTE PRIMER

ESCENA VII

Madrona i Fidel

Fidel. (Desde la porta de cara a l' escala.) ¿Que trigareu gaire? (Curt silenci.) Està bé. Torneu aviat. (Girantse.) Bones tardes mare.

Mad. Deu te guard Fidel (s' acosta i l' acarona.) No m creia que pleguessis tan aviat.

Fid. Avui he acabat d' hora.

Mad. (Ab recança.) ¡Jo ho hagués sapigut!

Fid. (Treientse la senmanada de la butxaca.) Teniu.

Mad. ¡Bon minyó! (Curt silenci.)

Fid. Veiam si trigará gaire l pare.

Mat. Deixam desar aquets diners a la caleixera. (Desapareix per la segona porta de la dreta.)

Fid. (Se treu un diari de la butxaca i sen va a llegirlo a la finestra.)

Mad. (Tornant, s' acosta poc a poc a n' en Fidel a mirar lo que lleigeix.) ¿Qu' es... qu' es aixó que lleigeixes?

Fid. Res, un diari.

Mad. ¿Qu' es aquell que porta alló teu?

Fid. ¿Com ho sabeu?

Mad. ¡Oh! dexaho corre (Mirant fixament lo diari.) ¿Ja m' ho llegirás eh?

Fid. ¿Perqué voleu que us ho lleigeixi?

Mad. Diu qu' es tan bonic. (Curt silenci.)

Fid. (Sonrient.) Be, ¿que no sopem mare?

Mad. Sí, are desseguida. Vaig a parar taula. (Para la taula. Exten unes estovalles blanques i després hi posa tot el serviment pera tres persones.)

Fid. Ja podeu començar que l pare s' ha arribat fins aquí mateix a l' estanc.

Mad. ¿Fins a l estanc? ¡El mentider!

Fid. ¿Perqué?

Mad. Ni sab lo que s diu pensant en les caramelles (Tot parant la taula.)

Fid. No n' está poc d' atrafegat.

Mad. ¡Oh, sí!

Fid. En un día com avui ell se treu un feix d' anys del damunt. Sembla que torni al bo de la seva joventut.

Mat. Doncs mira, quan era jove no

- estava tan per cançons com are, tenia més taleia ab mí.
- Fid.* ¡I be dona, deixeu que s diver-teixi!
- Mad.* Que fassi lo que vu'gui. Pero creume, m' amohina ab aixó de la societat coral. Densá que n' es president que no pensa en res més en tot lo día. La sommia i tot. Hi ha nits en que no se pas lo que s' empatolla ab els primers i els segons, i els segons i els baixos.
- Quina passió li ha agafat. Ja t dic jo que va tenir un bon acert el que li va treurer *Passarell*.
- Fid.* Se diu que quan era jove li pagaven els estudis per cantant d' ópera.
- Mad.* Fill, tenia una veu d' àngel. Pero ja t' ho he dit, no hi estava enecat com are ab el cant. Se va ataleiar més ab mí.
- Fid.* Aixís doncs vos li vau esguerrar la carrera.
- Mad.* Va dir que l teatre no li tirava.
- Fid.* (Rihent.) ¡Quina llástima qu' avui no siga tenor!
- Mad.* Mes me l' estimo aixís. D' aquesta manera sempre l tinc á casa. (Se n va als fogons a preparar el sopá.)
- Fid.* Ab una mica més, avui vos seriau tenora.
- Mad.* ¡Ah, plaga més que plagal!
- Fid.* (Se posa l diari a la butxaca i s' en va a mirar per la finestra. La Madrona mentrestant porta una plata d' escarola á la taula. L' amaneix. Després llesca pa. Fidel arrenca un clavell d' un test de la finestra.) Com se coneix que ja es aquí la Primavera.
- Mad.* (Llescant pa.) Que triga aquell!
- Fid.* (Olorant el clavell.) ¡Quins clavells teniu més hermosos, mare!
- Mad.* (Alegre) ¿Eh quina florida?
- Fid.* Com han crescut aquestas clave-llines.
- Mad.* Son aquells esqueixos que van donarme.
- Fid.* (Acostantse a la taula.) ¡Quina olor més forta i agradable. Seriau bona per jardinera.
- Mad.* Jo tinguéis un bon hort, ja veuríes quin be de Deu de flors hi hauria. M' agraden molt les flors.
- Fid.* (Olorant el clavell.) Ja. Si are jo tinguéis xicota li regalaria aquet clavell.
- Mad.* Si no n tens es perque no vols.
- Fid.* La meva xicota... sou vos. Vos sou la meva promesa estimada. (Acostantli l clavell á la cara.) Teniu, oloreulo.
- Mad.* (Apartantli.) Ves, ves a ferho a una de jove.
- Fid.* Preneuho, es un regalo.
- Mad.* ¿Me l regalas?
- Fid.* Sí, de tot cor.
- Mad.* Doncs me l quedo. (Despenjá una copa de cristall dels escudellers.)
- Fid.* ¿Que voleu fer?
- Mad.* Ja ho veurás. (Agafa un canti i ompla la copa d' aigua, i després hi posa l clavell.) Aixís en fresc no s marcirá tan aviat.
- Fid.* ¿Veieu? Aixó qu' heu fet, les noies enamorades també ho fan.
- Mad.* Prou que ho sé. Aquet clavell perque t consti, jo demá en nom teu el faré a mans d' una persona que t' estima molt.
- Fid.* Mare, a vos no us escau.

AVBA

Mad. Ja n parlarem; deixam fer.
(Penjà la copa dalt dels escudellers. Torna n *Passarell*.)

ESCENA X

Els mateixos, (Madrona, Passarell, Fidel i Boira) mes el Xic

Mad. Es clar. No se perque heu de pregarlo tant a un home que no s trova be.

Pass. Si no te res.

Mad. ¡Ho tinguessis tú! ¡Quina deria ab el cant!

Pass. Ab el cant i la política, Míratels. (Senyalant els quadros de las parets.) Aquets son els meus guies: en Pi i en Clavé. L'un per les idees i l'altre per les cançons. Ells son els meus Deus. Si gosés els faria lluminaries, pero á n' aquets homes no ls agraden.

Xic. ¡Molt ben dit!

Pass. ¡I ben net que sí!

Xic. (A n' en Fidel) ¡Ah, tú, Fidel! ¿Sabs que avui á la fàbrica ens hem picat les crestes jo i en Sebastiá?

Fid. ¿Perqué?

Xic. Perque m' ha tirat certes indirectes agraviatories qu' anaven contra l coro.

Pass. (Indignat.) Aquell mussol.

Xic. Sí; ¡te molta rabia a n' els coristes! Diu que sortir a cantar les caramelles fa retrogado.

Fid. Ell sí qu' es retrogado que no canta res.

Pass. (Mig indignat.) ¡An a mí m tracta d' aquesta manera! ¿Hi ha ningú més lliberal que jo?

Xic. Diu que celebrar la Pascua no més ho fan els reaccionaris, i que les caramelles es cosa de nois.

Boira. ¿Oí que no Fidel?

Fid. No. Les caramelles es un cant á la vida, a la joventut eterna a l' amor, es una salutació a la Primavera.

Pass. Penses com jo.

Fid. Quan el vegis a n' en Sebastiá dígalí que lo que fa retrogado i beneit i fins esclau irredimible, es aixó que veiem d' altres coros que a la diada d' avui canten cançons poca soltes i grolleres que no tenen res que veure ab l' Art ni ab la vida.

Pass. Nosaltres cantem «Les flors de Maig».

Fid. Molt bé.

Pass. Y els «Xiquets».

Fid. Perfectament. Lo que fa tonto son aquets remats de coristes que canten sense cap ideal com autómates, i que lo mateix van a festeixar a n' els seus redemptors com a n' els seus tirans. Serveixen a qui 'ls paga. Mai van a cantar a casa del pobre.

Pass. ¡Aixó, aixó es lo que jo sempre dic!

Xic. Jo també.

Boira. I jo.

Fid. Cantar no més que pel gust de cantar no es fer res. Sí; es perdre l temps. Els coristes, compreneu? hauríeu d' estimar i enaltir els ideals del poble. Tothom es útil per millorar la vida; qui cantant, qui escrivint, qui treballant. La qüestió es que hi hagi un Fi enlairat i no caure en l' ensopiment. La majoria dels coristes, tant ells com els seus mestres no tenen consciencia de la seva missió, ni mai han comprés la gran obra d' en Clavé. Per xo se ls mor a les mans.

Xic. ¡Tots plegats que n' estem d' endarrerits!

Pass. De pitxors n' hi han.

Fid. Sí. Aquells que de la mateixa manera cantan una missa qu' un himne revolucionari.

EN GUILLEM A. TELL

BIBLIOGRAFIA

OFRENES, *poetes de l' Ignasi Iglesias; Tipografia «L' Avenç».—Barcelona, 1902.*—Interiorment, ens auguravem un llibre hermós, dades les veus que habíen corregut de que l' Iglesias ens donaria un llibre recopilant les seves poesies, i coneixentlo ja com a poeta, la seva obra ha complert les nostres acertades suposicions; i com que de poetes no n' aném escassos, lo que importa avui dia es que aquestos poetes siguin bons i grans, perque com diguè Horaci:

*mediocribus esse poetis
Non homines, non Di, non
concessere columnæ.*

I de la pleiada de poetes mitjans, suprimint els dolents qu' ens encerclen, quins farán saltá l' cor am llurs idees, quins esplairán l' esperit humá, quins trovarán la fibra del sentiment, quins condemnerán lo inútil i supérfluu, quins alabarán la grandesa d' ánima i acobliran als homes en germanor, quins ens popularisarán la poesia si am llurs estétiques romántiques i am llurs fantasies macabriques, aterro-

ritsants, no fan mes qu' inculcarnos les tibieses de la melangia o l' *delirium tremens*?

Els poetes ens han disfressat la veritat, i la divinitat de la vida en l' han feta pagana, i mitològicament, han servit més per acobardirnos que per alenarnos, ens han pintat un altre mon que no es el nostre, i que per lo tant no ens interessa, ens han vestit de pors misterioses, de supersticions carrinclones, els poetes, en fi i de tot aixó, en son autors els mitjans, els impotents i eunucs de la poesia, ens han desbaratat el cervell i ens han tret la llum de la veritat, puig caminèm completament á les fosques, obstruint el nostre pas els plors llençats per esperits malalts, les fantasies dels moribonds i els somnis de les animes en pena. I aixó, parlem clar, es producte dels poetes del Nord del segle XVIII i dels barbamecs d' are, es l' efecte de l' impotencia i de les religions fanatiques, que paganisant els objetes els fan símbols i subjecte de lo mes sagrat, que es la vera vida.

Peró els qu' han fet aixó i que inmerescudament han rebut el nom de poetes no han fet res mes de bó qu' ennoblir l' esperit humá superiorisant-lo, pero la bellesa del esperit, la magnanimitat de Idea, l' han deixada intacta i la font del amor i de la bonança hermosa que tendeix a fortificar igualadament la vida l' han deixat corre mansament per que ls poetes d' anima pura i serena vaigin á beure en sa deu hermosa que ells no han conegut perque am la llur inconciencia no han sapigut sondejarla.

I com han de ser serens, clars i verídics, plens de filosofia sana aquets clorotics escriptors, palits, qu' es congratulen am el dolor sense tenir forces per arrostrarlo, aquets decaiguts i decadents, aquets malalts, en fi qu' empesten la literatura am els mals de llurs cossos, si tots sabem que, *mens sana in corpore sano*, i aixis, les seves poesies no serán altament ofensives per l' esperit humá que massa feina dona als psicolecs i alienistes?

L' Iglesias s' ha deslliurat de aquesta peste literaria qu' en Pompeius Gener no tracta en la seva patologia, pes-

te que a demès de juvenil podria pendre l nom de ultra-moderna i macabrica, i proposem als entenents en materia que en facin la terapeutica rahnada per que l' asunte s' ho mereix i es grave. Repetesc que l' Iglesias ha begut en la deu que avans mencionavem i perdonantnos 'l llegidor de tot lo que li hem dit, passem á ocuparnos plenament de lo que son les *Ofrenes*.

Les tals poesies tenen el dó de l' ingenuitat, de la concisió i de la veritat, no están enfarfegades de paraules ampuloses i llampants, son senzillas, i am tota aquesta veritat, ingenuitat, concisió i senzillés deixán veure l' ánima serena d' un pensador noble i humá, l' ánima gran d' un poeta plenament possehit del seu carrec de redemptor de la Bellesa de la Veritat i de l' Igualtat de les ánimes. Veiem el filosofh popular, veiem l' aucell cantaire que vol redimí 'l mon, vehiem el no afrontat pels planys i les desditxes i vehiem l' home fort, grave i amorós que agermana les ánimes per gosar de la lliure vida, i vehiem el colós derruint tot lo ignominiós i lo supérfluu i el contemblem mai rendit del trevall qu' am l' intent altruista procura per l' humanitat entera; i no trascendim en les seves poesies ni en mitologiques dances ni en bacanals maravilloses i am la seva elegancia artistica, vehiem el ric pastor conduhint amistosament a les ovelles i donanleshi bresques de mel.

Llegint al Iglesias sentim que l cor s' ens aixampla, plorem i lliutem pels desgraciats, envalentonèm als héroes, i sentim aquell desig de vida triumphal qu' ens fá deus de l' existencia i germans dels pecadors i dels invictes purs, qu' ens fa sacerdots i veneradors de la sacrosanta vida, unic camí de la redempció humana.

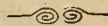
I el seu pas en aquesta terra, sense anomenarlos derruhirá els incipients i eunucs de la poesia, i ensenyará als novells tant de pensar com d' escriurer, pus l' Iglesias, en son darrer llibre es correcte i té amenitat, fa sentir a tota una humanitat i parla á totes les ánimes ab aquell llenguatge de tothom comprès ab aquella melodia dolça i afable, ab aquell dir sugestiu i valent que ha d' inondar á tots els pits de

gaubança. En el seu llibre hi trovarán llum els perduts en l' immensitat de les ombres, hi trovarán força els debils, hi trovarán un guia ls pensadors, hi trovarán un arma 'ls forts, hi trovarán un germá ls grans.

Les *Ofrenes* han vingut á dir als ultramontans cadaverics alló que dihuen digué Deu de la sinagoga: *Curavimus Babylonem, et non est curata, derelinquamus illam*, ço es, ha donat el remei an els perduts en les ombres de llurs desmais literaris, i als poetes que no volen ó no vulgheu curar, *derelinquamus illos*, deixant los en la perpetua dança de la mort, ont han de sentir llurs melodies macabriques i ont s' enfonzarán en les aigues mortes del llac del llot, i ont les fades impúdiques els darán llurs cabelleres ignominioses per ferlos hi de mortalla.

Celebrém á l' Iglesias de havernos donat el breviar de la Vida, de la Grandesa i de la Veritat, i esperém veure ensorrats an aquets clorotics escriptors, palits, qu' es congratulen am el dolor sense tenir forces per arrosstrar-lo, aquets decaiguts i decadents, en fi, qu' empesten a la literatura ab la pudor dels seus cossos i les malalties de les seves ánimes. mentres que els que segueixin com l' Iglesias els veigem triomphants, com tropheus sagrats escudrinyant la mentida.

A. M.

NOTA

Tot fent de *memoria* caricatures dels nostres artistes, hi reparat que es impossible figurar-se ls d' altre manera que en roba de carrer i am barret i tot.—I es que efectivament els nostres artistes pasen les quatre quintes parts de la seva existencia en plena via pública.—No podeu eixir de casa sense trovar-ne (Aquí als artistes s' els coneix per fora: gaire be tots van d'*uniforme*.) Surt un á passeig, i, ¡pam! ¡pam! ¡pam!... L' un derrera del altre; sembla que vagin á un *meeting* del gremi.—Pel seu cantó els *paisans* fan

el mateix. En aixó sí que som ben grecs. Encara vivim al *agora*. Am la diferencia de que ls grecs tenien esclaus que ls anaven fent les feines; mentres que nosaltres...

OCTAVI DE ROMEU.

dibuixant li passa lo mateix que com á poeta. El cuadro del llac i de les nueses vora d' ell té mes tela que color, te mes vaguetat que llum, té mes indefinició qu' assumpte, i acabem per dir, que té mes ganes de ser lo que no es que no traçats de líneas pures i reflectes lluminosos Lo demès, aquelles dones místiques i pàlides, aquella deforme figura fen bonbolles a la lluna, aquell conjunt de romántiques aparicions podriem acceptarlas si creguessim qu' en Brull te escola propria, no deixant de reconeixre que purificantse podria am el genre semi seu arribará a fer quelcóm de bó.

Aixó no ns ho diu ni l' teoría ni l' estetica, ens ho diu el gust.

G.

DE PINTVRA

Extemporani resultaría parlar de lo bó i de lo dolent d' en Pidelaserra, d' alló qu' exposá en Juli Borrell am alló altre del Utrillo coses sense transcendencia artística per part dels dos ultims i que no han fet bellugar gaire als critics perque no s' ho valía la pena. Fem constar, doncs, que de lo qu' ens presentá en Pidelaserra hi havia cosa de gust i valor pictoric, artistic. i parisienc, i siguent indulgents am tothom diguem que lo d' en Juli Borrell devía agradar als aristocraticos incultes, lo del Utrillo als ítem, retratats, i de lo que exposá en Riquer, tothom debía apreciarho com pur de linies i ben acolorit, sobre tot unes notes ont s' hi traslluhía un ánima sensible. Però en car que tot aixó sia extemporani ho hem de fer constar com á bons cronistes i perseverants en les materies artistiques. Mes tart en Brull ens ha exposat uns cuadros i notes, (per qué 'l portar marc una obra no s' ha de apreciar com á cuadro, com el anar encuadernat un tom no s' ha de pendre com un llibre). En Brull vol esser poeta am les seves obres i no ho logra, no mes ni ha un desig de poesia, de colorista no ho es per qué ls seus colors no brillan ni s defineixen bè, i com á

ECOS

Per causas completament independents á nostra voluntat, ens veiem obligats á suspendre per un quant temps nostre publicació. Preguéim als senyors subscriptors, que no prenguin á mal aquesta mida (de tot punt necessaria) ja que en cambi, preparem pera cuan torni á sortir AVBA nombroses i notables millores. Per avui no podem dir res mes.

§

Quasi en máquina aquest número hem rebut la trista nova de la mort del il·lustre Doctor D. Bartomeu Robert e Yarzabal. En la impossibilitat material per falta de temps, d' honorar la seva memoria com es digne, sols podem plorar sobre son cadavre com catalans i homes i enviar a la seva familia les mes sinceres paraules de condol.

§

Als nombrosos senyors que ns han favoregut am llurs treballs, els hi fem avinen que no l publicar-los en el present número no vol dir que ls ha-

AVBA

guem rebutjat, sino que com comprendrán, es imposible publicar-los tots en un sol número. Els anirem publicant en els vinents.

§

Se troba malalt nostre venerable amic i col·laborador l' eminent poeta Mossen Jacinto Verdaguer, a qui desitjem ràpida i complerta millora, pera bé seu i pera bé de les lletres catalanes.

§

En el número quatre varem dir que l present seria extraordinari, am ilustracions i de vint-i-cuatro planes. Prô pera que l lectors no sortin en res perjudiciats, ho hem fet de trenta dos, atenint-nos a que te doble número, — cinc i sis,— i a que correspon a dos mesos —Març i Abril.

§

Nombrosos han sigut els senyors que ns han ajudat en la tasca de preparar aquest número havet-nos ofert uns llurs dibuixos i altres llurs poesies i llurs proses. A tots desde aquestes planes els manifestem nostre mes sincer agraïment.

§

Preguem als periodics i revistes de dintre i fora Barcelona, que cuan reprodueixin articles i poesies de la nostra, possin el nostre nom, com prova de companyerisme i germanor.

§

Per excés d' original no ns ocupem detingudament del concert donat en el Teatre Novetats, per l' Orfeó Catalá, i dedicat als seus socis protectors. S' estrenaren en aquest conser dugues composicions den Pujol, una original i altre popular que 'ns varen agradar, no havent trobat en la primera, aque-

lla monotonia de que parla el crític musical de *La Renaixensa*. La popular—*La Gata i el Belitre*— es de gran efecte comic é infantivol. Del motet den Bach no direm res, porque com totes les obres del mateix classic mestre está ja inclosa entre les eternes i sagrades. El romanç *D. Joan i D. Ramón*, del mestre Pedrell, doná una prova mes del geni músico graf del seu autor, sent la tonada bella i harmoniosa; i la composició del mestre Nicolau *Entre flors*, com totes les seves es sumament delicada i sentida

El mestre Nicolau, a hores d' are, es el músic catalá mes decadent. Totes les seves obres están plenes de tonades malaltes i harmonioses, que semblen inspirades en la conțemplació de sers agonics i plens de beatitud i santetat. Mai en les seves obres s' ou la vida, mai enlairá l' esperit fent-lo mes fort; altament sembla que l' ubriagui i l' entristeixi fent-li sommiar en coses celestials. *Entre flors*, com *La Mare de Deu*, adormeix els sentits i les idees, deixant sols sentiments, i d' aquets solzament els mes castes i purs; es la seva música quasi aposta pera cantar-se sota les naus d' un temple benehit, o sota les blanquinoses naus d' una esglesia d' un convent de monjes totes blanques...

Entre altres peces, cantá l' Orfeó am l' acert de sempre *El cant de la senyera* den Millet i una composició den Cessar Franck.

§

Hem establert el cambi am la revista madrilenya *Juventud*.

COLMADO VILADROSA

Passeig de Gracia, 75
BARCELONA

FÁBRICA DE DOLÇOS
LA PENINSULAR

Vda. de Josep Pont
Tallers, núm. 32.—Barcelona

LA CORBATINERA MODERNA

Chic i economia,
camises corbates

P. Bastida Florensa

CANUDA, 7.—BARCELONA

M. GILI SIMÓ

Corredor de finques autorisat

BRUC, 194, 2.^{on} 1.^a

BARCELONA

Pera aquestes épocas del any, sobre tot á Barcelona ont desgraciadament abunden les febres infeccioses pera evitar el contagi del microbi del **TIFUS**, es molt recomenable l'us costant del

AIGUA D'AMER

(PROVINCIA DE GIRONA)

que'n tot l'any es una agradable agua de taula, i que reuneix ademés, un sens fi de propietats fisiològiques i terapéutiques.

VENDA AL DETALL:
APOTECARIS I CASES D'AIGÜES MINERALS

DEPOSIT GENERAL:
CASA JULI GAY & Co
Roselló, 121

85/63

De l' art am l' anel diví,
lliurement, com fins aquí
sequirém nostre camí.
Si s' empipa el filistí
molt mellor pera nosaltres.